

OBSAH

PŘEDMLUVA	5
ÚVOD	13
1. kapitola	
HISTORIE ASTRONOMIE JAKO SBÍRKA HLAVOLAMŮ	17
Archeoastronomie	23
Praktická astronomie pravěku.....	25
Orientace k severu podle hvězd	26
Rovnodennost v době kamenné	29
Ostrov Sylt a megalitická rovnodennost.....	32
2. kapitola	
ORIENTACE KULTOVNÍCH STAVEB DÁVNOVĚKU	33
Určování orientace.....	35
Orientace ke Slunci.....	36
3. kapitola	
ORIENTACE HROBŮ	38
Hroby s lineární keramikou	39
Hroby se šňůrovou keramikou a s keramikou zvoncovitých pohárů.....	43
Hroby únětické kultury	44

Staré Město na Moravě (49°05', 180 m n. m.)	45
Prušánky (48°49,5', 200 m n. m.)	46
4. kapitola	
ZÁKLADY ARCHEOASTRONOMIE A GEOMETRIE	48
Precese zemské osy	48
Deklinace Slunce v dávné minulosti	49
Orientace stavby určena podle Slunce	52
Astronomický výpočet západu Slunce nad Prahou	54
5. kapitola	
O DOHLEDNOSTI Z NAŠICH „HOR“ A VELIKOSTI PLANETY ZEMĚ	63
Výhledy z Vinařické hory	66
Výhledy ze Slánské hory	70
Magický trojúhelník	72
6. kapitola	
PŘÍZEMNÍ ASTRONOMIE – SLUNCE NA OBZORU	76
Astronomická rovnodennost a slunovrat	76
Refrakce	78
Příklady z refrakce	81
Refrakční scintilace	87
Reflexe slunečních paprsků	87
Poznámky k fotografování řady slunečních kotoučů	
a měsíční dráhy	89
Soumrak–svítání a heliakický východ hvězd	90

7. kapitola	
ORIENTACE STAVEB	92
Záměrné natočení stavby ke Slunci	92
Záměrné umístění stavby vzhledem ke Slunci na obzoru...	94
8. kapitola	
KLASICKÉ PŘÍKLADY I NOVÉ POHLEDY NA STARÉ PAMÁTKY	95
Kintraw	95
Newgrange	97
Stonehenge.....	97
9. kapitola	
GNÓMON A GNÓMONIKA STAROVĚKU	99
Určení dne rovnodennosti podle přímé stopy stínu vrcholu gnómonu	102
10. kapitola	
RONDELY A RONDELOIDY	106
Stavitelé rondelů – velcí uctívači Slunce.....	106
Vznik rondelové archeologie	107
Tvar a velikost rondelů	111
Rondel jako svatyně Slunce.....	114
Rondel jako poselství božskému Slunci	115
Odchylky severojižních vstupů (bran) rondelů od zeměpisného severu	116

11. kapitola

RONDELY V ČECHÁCH,
NA MORAVĚ A SLOVENSKU 118

Krpy	118
Byseň	120
Těšetice–Kyjovice (T–K)	127
Neolitická rovnodennost	129
Vedrovice	131
Bulhary	133
Jihomoravské rondeloidy z doby bronzové	134
Rondeloid Velký Cetín z doby bronzové na Slovensku	137

12. kapitola

RONDELY MEZI ISAREM A DUNAJEM 139

Kothingeichendorf	139
Meisterthal	140
Neznámý génius M. z Meisterthalu	144
Künzig–Unternberg (K–U)	146
Generace rondelů mezi Isarem a Dunajem	148
Dvě pravouhlé pravěké stavby	150
Crucuno	150
Makotřasy	152

13. kapitola

KALENDÁŘNÍ ASTRONOMIE
A GEOMETRIE STAROVĚKU 158

Počítání času a kalendáře	158
Čínská astronomie a geometrie	160
Babylonský zodiak – zvěrokruh	164
Egypt	166

Pyramidy, obelisky a gnómonika.....	166
K původu egyptského kalendáře.....	170
Přesnost určení rovnodennosti za faraona Ramesse II....	173
Rozvodňování Nilu.....	174
Pyramidy – tajemství minulosti.....	176
Jak byly orientovány pyramidy.....	177
Obelisky starověkého Egypta.....	178
Helios a Heliopolis.....	179
Kleopatřin obelisk v New Yorku.....	179
Kult Isis–Osiris.....	180
Řecko.....	182
Lunární, sluneční a hvězdný kalendář antického Řecka.....	182
Hvězdy a básníci.....	184
Řím.....	186
Augustovo solárium.....	186
Pantheon všech bohů a všech svatých.....	187
Juliánský kalendář.....	188
Gregoriánský kalendář.....	189

14. kapitola

KALENDÁŘ KELTŮ-BÓJŮ.....	193
Svatyně Keltů-Bójů v Čechách a na Moravě.....	199
Libenice (Gang?).....	199
Markvartice.....	205
Třebsko a Bělčice.....	208
Skřípel.....	210
Mšecké Žehrovice.....	212
Luděřov.....	218
Třísov.....	220
Závist.....	222
České menhiry.....	224
Klobucký menhir.....	227

15. kapitola

ORIENTACE POHANSKÝCH SVATYNÍ,
KŘEŠŤANSKÝCH KOSTELŮ A ROTUND 232

Kult panenských bohyň s klasem 233

Ve znamení kříže a kruhu..... 234

Ve znamení Býka 234

Slunce nahradilo hvězdy 235

Kněžívka 236

16. kapitola

NEJSTARŠÍ ROTUNDY V ČECHÁCH 238

Levý Hradec..... 241

Budeč 242

Kladno-Vrapice 245

Lukov 245

Libouň..... 248

17. kapitola

NEJSTARŠÍ KOSTELY V ČECHÁCH 250

Holubice..... 254

Příklad výpočtu orientace rotundy v Holubicích 256

Kladno..... 257

Zlonice 258

18. kapitola

BAZILIKY NA PRAŽSKÉM HRADIŠTI .. 259

Bazilika sv. Jiří..... 259

Bazilika a katedrála sv. Víta..... 262

Epilog

BYL KALENDÁŘ NEZBYTNÝ K PŘEŽITÍ LIDSTVA?	265
---	-----

DODATEK

Tajemný hrad není jen v Karpatech, ale i ve Sloupu na Českolipsku	267
--	-----

ŽIVOTOPISY našich astronomů zabývajících se historií

Arnošt Dittrich, zakladatel české archeoastronomie (1878–1959)	273
---	-----

Zdeněk Horský (1929–1988)	275
------------------------------------	-----

ABECEDNÍ HESLÁŘ

méně známých slov používaných v archeoastronomii	277
--	-----

POZNÁMKY	281
----------------	-----

POUŽITÁ LITERATURA	284
--------------------------	-----

REJSTŘÍK	291
----------------	-----

REDAKČNÍ POZNÁMKA	296
-------------------------	-----

Foto na přední straně přebalu: *Zploštělý tvar slunečního kotouče je zachycen na snímku zhotoveném teleobjektivem. Zploštění slunečního kotouče je 0,83 (17%); horní polovina elipsy je jen o 0,7' širší než dolní, což je na hranici rozlišovací schopnosti našeho oka, ale i tak malý rozdíl dovedli neolitici stavitelé svatyní vystihnout (foto: R. Willmerding).*